

Det kongelige Justis og beredskapsdepartement

Høring - Voldsoffererstatningsutvalgets utredning NOU 2016:9 "Rettferdig og forutsigbar – voldsskadeerstatning".

Stine Sofies Stiftelse arbeider hver dag for en barndom uten vold gjennom å forebygge og avdekke vold og seksuelle overgrep mot barn, samt ivareta det voldsutsatte barnet og dets pårørende.

Ada Sofie Austegard, grunnlegger og generalsekretær i Stine Sofies Stiftelse, har vært ett av utvalgets medlemmer, og Stine Sofies Stiftelse har gjennom hennes arbeid i utvalget kommet med innspill og kommentarer under utarbeidelsen av utredningen. Stiftelsen sitt høringssvar vil derfor begrenses til eventuelle tilleggskommentarer.

Austegard utgjør mindretallet i en del spørsmål utvalget har drøftet.

Mindretallets synspunkter

Foreldelse og søknadsfrist

Et felles utvalg mener det ikke skal gjelde søknadsfrister for ofre for voldtekt, drap og barn utsatt for seksuelle overgrep, selv om disse ligger langt tilbake i tid og i utgangspunktet er strafferettslig foreldet pr 1.juli 2014. Det vil si at alle slike handlinger fra og med 1.januar 1975 skal gi grunnlag for voldsoffererstatning dersom øvrige vilkår er oppfylt. Flertallet mener at de nye reglene ikke skal gjelde allerede avgjorte saker. Mindretallet mener en slik begrensning fører til et sterkt urimelig resultat da det kan være tale om svært alvorlige saker som har blitt henlagt, selv om de øvrige vilkårene var oppfylt. Mindretallet mener at de søkerne hvor saken ble avvist kun grunnet foreldelse, men hvor de øvrige vilkårene var oppfylt, bør få saken sin vurdert på nytt dersom de ønsker det. Mindretallet forelår at den enkelte søker selv må ta initiativ til å søke på nytt. Stine Sofies Stiftelse støtter mindretallets forslag.

Anmeldelsesvilkåret

Videre mener utvalget at man skal videreføre kravet om at forholdet må være anmeldt for at søknaden skal tas til behandling, og at det er tilstrekkelig at forholdet er anmeldt innen forholdet er strafferettslig foreldet. Flertallet åpner for unntak i saker hvor skadevolder er død eller under den kriminelle lavalder, og at det også i disse tilfellene må foreligge særlige grunner for å gjøre unntak fra anmeldelsesvilkåret. Mindretallet mener det også skal gjøres unntak fra anmeldelsesvilkåret i saker som gjelder grov vold og seksuelle overgrep mot barn, hvor det er dokumentert at den voldsutsatte av helsemessige årsaker ikke er i stand til å anmelde forholdet. Det må stilles krav om at den voldsutsatte dokumenterer ved spesialisterklæring at anmeldelse vil forverre søkers helsetilstand. Blant annet er Stiftelsen kjent med sak hvor vedkommende grunnet alvorlig dissosiering ikke var i stand til å anmelde forholdet, og således heller ikke hadde rett på voldsoffererstatning til tross for bekreftelse fra psykologspesialist. Stine Sofies Stiftelse støtter mindretallets forslag.

Retts hjelp

Et samlet utvalg mener dagens ordninger i stort grad sikrer gratis retts hjelp til de som trenger det, men ser likevel at det er et udekket behov, og foreslår derfor at alle skal ha krav på å få dekket inntil tre timer advokathjelp etter offentlige satser i forbindelse med søknad om voldsoffererstatning.

Bistandsadvokatsordningen skal være den primære dekningsordningen. Flertallet mener at voldsutsatte som ikke får dekning gjennom bistandsadvokatordningen, kan få dekket utgiftene til advokat etter voldsoffererstatningsloven § 4, dersom de har mottatt voldsoffererstatning.

Mindretallet i det vesentlige enig med flertallet, men er av den oppfatning at det finnes skadelidte som kan være påført alvorlig skade og tap, og som faller utenfor dagens rettshjelpstilbud.

Mindretallet mener at den som har vært utsatt for en straffbar handling av en slik karakter som gir rett til bistandsadvokat, bør ha rett på bistandsadvokat ved søknad om voldsoffererstatning, uavhengig av når søknaden fremsettes.

Flertallet vil begrense retten til å få dekket advokatutgiftene til saker der de skadelidte når frem med søknaden om voldsoffererstatning, med unntak for skadelidte med særlige hjelpebehov.

Mindretallet er uenig i denne begrensingen. Det blir anmeldt langt flere straffesaker som omfatter skade på person enn det er saker om voldsoffererstatning. Dette kan tilsi at det er mange skadelidte som har rett til erstatning som ikke søker om voldsoffererstatning. Stine Sofies Stiftelse støtter mindretallets synspunkt.

Beviskrav

Flertallet ønsker å videreføre kravet om klar sannsynlighetsovervekt. Mindretallet ønsker å innføre krav om alminnelig sannsynlighetsovervekt for at skadelidte er utsatt for en erstatningsberettiget straffbar handling. Mindretallet mener dette vil bringe voldsskadeerstatningsordningen nærmere alminnelig erstatningsrett, hvor det kreves alminnelig sannsynlighetsovervekt for at ansvarsgrunnlaget skal anses oppfylt. Stine Sofies Stiftelse stiller seg bak mindretallets forslag.

Beløpsgrense

Utvalget mener at samme beløpsgrense skal gjelde også for saker som i dag behandles etter Forskriften. Flertallet foreslår at en øvre grense på 60G kun skal gjelde nye søknader som har blitt framsatt etter at de nye reglene trer i kraft. Mindretallet mener en slik løsning fører til et urimelig resultat, og at enkelte eldre saker bør behandles på nytt etter gitte kriterier, så fremt skadelidte selv tar initiativ til dette. Dette bør gjelde avgjorte saker hvor det foreligger dom på erstatning, men hvor den utbetalte voldsoffererstatningen er lavere enn beløpet den voldsutsatte ble tilkjent i rettskraftig dom. Stine Sofies Stiftelse støtter mindretallet.

Med vennlig hilsen

Stine Sofies Stiftelse

Mari Jensen

Mari Jensen

Jurist

Tone Vareberg

Tone Vareberg

Daglig leder